

CO PO TOBĚ HOSPODIN ŽÁDÁ?

Človče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. (Mi 6:8)

1. čtení: Lukáš 10:25-37

Hlavní čtení: Micheáš 6:6-8

Já nic nechci. Nic mi nedávejte. Nic mi nekupujte. Já si nepřeji žádné dárky. Milí bratři, milé sestry, jsou vám tato slova povědomá? Slyšeli jste je někdy? Třeba v uplynulém měsíci? Nebo jste je dokonce vy sami použili? Často se to ozývá před narozeninami. A tím víc před vánočními svátky. A to především od lidí, kteří mají všeho dost. Kterí nic nepotřebují. Tito lidé se pak ještě dělí na dvě skupiny. Na ty, kterým opravdu vůbec nic nechybí. Takové jedince jen těžko z našeho skromnějšího rozpočtu můžeme potěšit nějakým pěkným a hodnotným dárkem. A pak na ty, kteří objektivně nic moc nemají, ale jsou spokojeni s tím málem, co mají. Taková předvánoční přání pronášejí především lidé dříve narození. Ti už nic nechtějí. Ne snad, že by nic nepotřebovali... Oni prostě nic nechtějí. A myslí to vážně. A jak na to reagujeme? Někdy jsme zmatení. Odpovíme: *Ale co ti mám teda koupit, když nic nechceš?* Nebo: *Čím bych tě potěšil, když si nic nepřeješ?* Je to složitá situace pro ty, kteří mají pocit, že by měli tyto své blízké obdarovat. Ale čím, že? Co mají koupit? Co mají obstarat? Co mají objednat?

I. V ještě mnohem obtížnější situaci jsou Izraelci, kteří předstupují před Hospodina. Včera jsme slyšeli, jakým srdceryvným tónem k nim Bůh promlouval. Jak jim připomínal, co všechno pro ně učinil. Že je vyvedl z domu otroctví. Že je chránil na cestě pouští. Že je dovedl do cíle: Do země zaslíbené. Kdyby ta slova slyšela moje máma, jistě by prohlásila: *To je tak dojemné.* Ano, to jsou dojemná Boží slova. A obměkčené srdce Izraelce, zjitřeného a dojatého nitro usvědčeného člověka, se chce nějak odvděčit. *Tolik jsi toho pro mě učinil, můj Pane. Jak se ti odměním? Čím bych tě mohl potěšit? Co bych ti měl přinést z vděčnosti za tvou spásu? Z touhy po tom, abys mi odpustil můj hřích, že jsem si tě nevážil, že jsem tě opouštěl, že jsem ti nevěnoval dostatečnou pozornost. Jak ti mám dokázat, že se s tebou chci znovu setkat, znovu sblížit, že s tebou chci znovu začít žít?* To může být dobrá otázka i pro nás. Právě dnes, když vstupujeme do nového roku. Rádi bychom vykročili nově do tohoto nového roku. S Bohem, v jeho blízkosti. Jak tedy navenek projevíme, co se v nás odehrává? Jak Pánu Bohu projevíme, že ho máme rádi? Jak dokážeme, že s Bohem chceme žít a je nám líto, že jsme v minulosti jeho cesty opouštěli?

- *Jak předstoupím před Hospodina? S čím se mám sklonit před Bohem na výšině? Mohu před něj předstoupit s oběťmi zápalnými, s ročními býčky?*

Bratři a sestry, zápalné oběti byly velice drahé. Jednalo se totiž o celopaly. Ty oběti shořely na oltáři celé. Bůh si z těchto obětí vzal úplně všechno. Na rozdíl třeba od oběti pokojné (Lv 3), z níž se část vracela člověku, který oběť přinášel. Celopaly byly tedy dost finančně nákladné. A tím víc, když měl obětník přinést na oltář býčka. A ne třeba kozu. Býčci se mohli obětovat už po sedmi dnech od narození. Ale co všechno sežrali býci, které člověk krmil celý jeden rok, a pak je celé obětoval? Kolik práce za tím je, kolik úsilí, kolik peněz? To víte dobře vy, kteří jste taková zvířata někdy krmili a chovali. Já o tom mám jen teoretickou představu, která se s realitou vůbec nemusí potkávat. *No, a kdybych ti donesl roční býčky, Bože, bude ti to stačit? Pro mě, jakožto dárce, to bude velice nákladný dárek. Ale pro tebe, kterému patří celý svět, všechna zvířata, všichni lidé, všechna potrava, prostě úplně všechno? Co to pro tebe bude znamenat?*

A modlitebník jde ještě dál. Nejdřív mluvil o kvalitě daru. *Roční býček.* A teď to ještě umocní, protože těch kvalitních darů by teoreticky mohl přinést velice mnoho.

- *Cožpak má Hospodin zalíbení v tisících beranů, v deseti tisících potoků oleje?*

Teď už uvažuje jako král Šalomoun a jemu podobní vládcové. Ti přece Bohu přinášeli takové megalomanské oběti. Nákladné, velice nákladné. Jak se vypráví o Šalomounovi:

- ⁴ *Jednou šel král do Gibeónu, aby tam obětoval; bylo to největší posvátné návrší. Šalomoun tam na oltáři obětoval tisíc zápalných obětí. (1Kr 3:4)*

A když dostavěl jeruzalémský chrám, obětí bylo ještě mnohem víc.

- ⁶³ *Šalomoun obětoval Hospodinu v oběť pokojnou dvacet dva tisíce kusů skotu a sto dvacet tisíc kusů bravu. Tak zasvětili král a všichni Izraelci Hospodinův dům. (1Kr 8:63)*

Bude ti to stačit? Zalíbím se ti, Bože, když přinesu takový dar? Víte, zdá se mi, že čeští překladatelé nám trochu podsouvají myšlenku, že toto jsou jen řečnické obraty. Že nic z toho, co ten modlitebník říká, vlastně nemyslí vážně. *Cožpak má Bůh zalíbení v tisících beranů? Jistě že ne! Pán Bůh o to přece nestojí, to my dobře víme!* Nemyslím si, že to je správný přístup k tomuto textu. Ty otázky jsou podle mě míněny vážně.

Naprosto vážně. Protože vychází z otřeseného srdce. Z člověka, který by se strašně moc chtěl znovu zavděčit svému Bohu. Ale on neví jak! A tak jde ještě o krok dál:

- *Což smím dát za svou nevěrnost svého prvorozence, v oběť za svůj hřích plod svého lůna?*

Lidské oběti byly samozřejmě urážkou Boha Izraele. Odporná zvrácenost, které se čas od času dopouštěli ti nejhorší z izraelských králů. Obětovali své syny Molekovi, kenaanskému božstvu. A tak tento modlitebník jde skutečně za hranu: *Mám ti dát to nejvzácnější za svůj hřích? Svě děti za svá selhání?*

On chce Bohu dát všechno, co má. A přitom zřejmě tuší, že to nebude stačit. Že to je marná snaha, i kdyby Bohu snesl modré z nebe. Bůh přece všechno má. On všechno vlastní. Není možné ho obdarovat. Není možné ho jakkoli příjemně překvapit. Navíc: Bůh se nad ním už smíloval. Už mu odpustil. A vážně si nepřeje, aby vymýšlel, jak mu zaplatí za jeho milost.

II. A proto musí znovu slyšet, že Bůh po něm žádá jedině: Jeho samého. Bůh po nás nechce dárečky. Bůh žádá naše srdce. Bůh od nás nechce vůbec nic. On chce nás. Naši nerozdělenou, nerozpolcenou víru. Naši nehranou zbožnost. A tak se zamysleme nad tím známým Božím výrokem, na prahu nového roku:

- ⁸ *Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.*

Takže ano, nějaký dárek Pánu Bohu přece jen přinést můžeme. A není to žádné tajemství, které by musel člověk dlouho odkrývat a složitě hledat. Bůh nežádá *tři zlaté vlasy děda Vševeda*, pro které by ses musel vydat světa kraj. To, co on žádá, zjevil přece ve svém slovu. A zjevil to poměrně jasně. A už hrozně dávno. Všichni ta Boží slova znali. Skrže Mojžíše Hospodin promluvil ke svému lidu těsně před vstupem do zaslíbené země:

- ¹² *Nyní tedy, Izraeli, co od tebe požaduje Hospodin, tvůj Bůh? Jen aby ses bál Hospodina, svého Boha, chodil po všech jeho cestách, miloval ho a sloužil Hospodinu, svému Bohu, celým svým srdcem a celou svou duší, ¹³ abys dbal na Hospodinova přikázání a nařízení, která ti dnes udílím, aby s tebou bylo dobře.* (Dt 10:12-13)

A Ježíš tato Boží slova jen podepře, když celý Zákon shrne do dvou vět:

- ³⁷ *'Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.'* ³⁸ *To je největší a první přikázání. ³⁹ Druhé je mu podobné: 'Miluj svého bližního jako sám sebe.'* ⁴⁰ *Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci."* (Mt 22:37-40)

Všimněte si, bratři a sestry: Micheáš oslovuje člověka. Adama. Nejen Izraelce. Nejen ty, kteří se hlásí k Božimu lidu. Ale každého člověka. Protože každý člověk byl povolán k tomu, aby miloval Hospodina a miloval svého bližního. Že v tom my i druzí lidé selháváme, to je druhá věc. Ale nemůžeme se vymlouvat, že nám nikdo neřekl, jak máme žít.

Otázka tedy zní: Co má člověk, který zdarma přijal Boží záchranu v Ježíši Kristu, Pánu Bohu přinést? Co mu má dát? Odpověď zní: Sebe sama. Své srdce, svou mysl, své tělo, svou duši. A to se dělá jak? Cestou lásky. Tak, že milujeme Boha. Že milujeme naše bližní. Tato slova, která pronesl prorok Micheáš, by se měla tesat do kamene. Anebo ještě lépe: Měla by se učit nazpaměť v každé domácnosti. Měla by se zapsat hluboko do našeho srdce. Vždyť tu jde o jedno z nejlepších shrnutí života víry, jaké v Bibli můžeme nalézt.

- ⁸ *Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.*

Naší povinností vůči našim bližním je tedy **zachovávat právo**. Máme s druhými zacházet spravedlivě, být k nim upřímní, jednat s nimi férově, čestně a s respektem. Ale k tomu ještě máme **milovat milosrdenství**, mít v lásce laskavost, jak někdo překládá. To je hebrejské slovo *chesed*. Někdy se překládá jako *milosrdenství*, jindy jako *věrnost*, nebo jako *laskavost*. I Boží milosrdenství vůči člověku se označuje tímto termínem. Co to slovo znamená? Že člověk dává či pomáhá tam, kde ho nikdo o nic nežádá. Že člověk jedná ve prospěch druhých, kteří si třeba jeho laskavé jednání vůbec nezasluhují. Milovat laskavost znamená shlédnout na slabého, opuštěného, zraněného. Vidět ho Božíma láskyplnými očima. A dát mu to, co zrovna potřebuje. A ne to, co by si zasloužil. Protože on si třeba nezaslouží náš zájem. On náš zájem potřebuje.

A nadto Bůh ještě od nás požaduje, abychom s ním **pokorně chodili**. Milovat Boha znamená s Bohem chodit. Chodit s Bohem po celý život. Žít s ním. To znamená život odevzdaný jemu. Hledání Boží slávy ve všech věcech. Ve všech událostech, kterými procházíme. Také vědomé užívání jeho milosti a jeho pozhánání v našem životě. Chodit pokorně se svým Bohem znamená, že si uvědomujeme jeho přítomnost, jeho milosrdenství, ale i jeho slávu a čest, kterou mu máme vzdát. Našlapuj opatrně, člověče. Protože na každém kroku je Bůh s tebou. Bůh, který ti vše potřebné dal a dává. Bůh, který si zaslouží tvou úctu. Ty nejsi tím nejdůležitějším. On je nejdůležitější. Tvůj Bůh. Amen.